

Recenzja książki pt. „Moralność w kontekście społecznym” autorstwa Ks. Prof. Janusza Mariańskiego, Wyd. NOMOS, Kraków 2014

Barbara Ślusarska

Pracownia Pielęgniarstwa Środowiskowego
Katedry Onkologii i Środowiskowej Opieki Zdrowotnej Wydział Nauk o Zdrowiu,
Uniwersytet Medyczny w Lublinie

AUTOR DO KORESPONDENCJI:

Barbara Ślusarska
Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny w Lublinie
ul. Staszica 4/6 Collegium Maximum
20-081 Lublin

RECENZJE, OMÓWIENIA
Reviews and Reports

Zmiany społeczno-kulturowe współczesnych społeczeństw sprzyjają tworzeniu zróżnicowanego rynku światopoglądowego oraz pluralizmu moralnego, co w warunkach radykalnej wolności człowieka otwiera płaszczyznę wielości i równorzędności wyborów decyzji moralnych oraz istnienia licznych stanowisk w ważnych życiowych kwestiach. Różnorodne postawy i zachowania moralne ludzi w obecnym świecie stanowią podstawę oraz doskonałą okazję dla bystrego obserwatora do pogłębionej analizy zagadnień moralności w kontekście społecznym.

Książka pt. „Moralność w kontekście społecznym” księdza Profesora J. Mariańskiego znakomitego dydaktyka, wybitnego naukowca oraz duchownego to zbiór bardzo ważnych zagadnień teoretycznych w zakresie moralności człowieka – jednostki żyjącej w dzisiejszej cywilizacji oraz naukowa refleksja nad moralnością religijną jako systemem regulacji zachowań ludzkich w ujęciu historyczno-empirycznym. Układ zagadnień kolejno omawianych w książce – od człowieka jako podmiotu moralności, poprzez rozważania o istocie moralności z punktu widzenia definicyjnego, analizę czynników kształtujących życie moralne, zjawisk i przemian wartości moralnych we współczesnym świecie, do budowania modeli metamorfóz moralności – tworzy spójny, przejrzysty i wartościowy ciąg rozważań tematycznych, ciekawie zaprezentowanych Czytelnikowi. Towarzyszy temu nieustanna refleksja nad sferą moralności w kontekście społecznym w ujęciu reprezentowanym przez socjologię moralności w teoretyczno-empirycznym kształcie oraz różnic wynikających ze stanowiska moralności religijnej. Ważnym aspektem ukazanych zagadnień jest pogłębiona analiza przemian wartości i norm moralnych w nowoczesnych społeczeństwach istotnych z punktu ich rozwoju kulturowo-społecznego. Wyróżnione cztery modele transpozycji wartości i norm moralnych takie jak: sekularyzacja moralności, indywidualizacja moralności, rekonstrukcja wartości ludzkich

i rewitalizacja wartości moralnych stanowią teoretyczną ramę dla empirycznych rozważań nad kształtem wartości moralnych uznawanych we współczesnych społeczeństwach. Autor wskazuje, że cechą nowoczesnych społeczeństw jest permisywizm i relatywizm moralny, co skutkuje w życiu społecznym postawami i zachowaniami ludzkimi wolnymi od ocen moralnych (zjawisko odmoralnienia). Jednocześnie podkreśla i wyjaśnia, iż w rzeczywistości trudno sobie wyobrazić życie społeczne zawieszony w swoistej próżni aksjologicznej, bez autorytetów i przewodników moralnych. W rozwinięciu poszukiwań moralności dla swoistych przeobrażeń społecznych sięga do fundamentalnych ludzkich wartości o charakterze obiektywnym i uniwersalnym, takich jak godność, prawda, wolność, prospołeczność.

Publikacja podejmuje zasadnicze problemy socjologii moralności, w sposób interesujący i wyczerpujący, dając Czytelnikowi szanse na lepsze ich zrozumienie, a jednocześnie nie pozostawia bez odpowiedzi na nurtujące pytania i sprawy związane z moralnością współczesnego świata. Monografia tematyczna obejmuje pokaźną objętość – 333 strony, a omówione zagadnienia tematyczne w poszczególnych rozdziałach zostały opatrzone starannie stosowną bibliografią. Swoistym dopełnieniem publikacji są wnikliwie wyjaśnienia terminów używanych w tekście, które Autor zamieszcza w Słowniku. Szczegółowe rozróżnienie zakresu pojęciowego opisanego w Słowniku tworzy matrycę terminologiczną niezwykle dla obszaru wiedzy zogniskowanej wokół moralności.

Bogaty materiał zgromadzony i opisany w formie zwięzłej stanowi kluczową lekturę dla wielu środowisk, godną uwagi nie tylko socjologów, psychologów, czy teologów, ale także zawodów medycznych oraz w duszpasterstwie Kościoła powszechnego.

Lublin, 27.10.2015r.

